

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОПЕДЕВТИКА»

Рівень вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Промислова естетика і сертифікація матеріалів та виробів
Тривалість викладання ...	3 семестр, 1,2 чверті
Заняття:	
лекції:	13 годин
лабораторні заняття:	13 годин
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <http://do.nmu.org.ua/course/view>.

Кафедра, що викладає конструювання, технічної естетики і дизайну

Викладачі:

Довгаль Денис Олександрович
Доцент, доцент, канд. техн. наук

Персональна сторінка

<https://okmm.nmu.org.ua/ua/dovhal.php>

E-mail: dovhal.d.o@nmu.one

1. Анотація до курсу

ПРОПЕДЕВТИКА – вступ до предметної області. У дизайні – основи композиції. Курс вивчає – елементи та закономірності композиції, засоби вираження та гармонізації композиції та ін. Основні розділи:

1. Первинні графічні елементи композиції та основні
2. Типологія композиційних засобів та їх взаємодія

2. Мета та завдання курсу

Метою освоєння дисципліни «Пропедевтика» є вивчення основ композиції у дизайні.

Завдання курсу:

а) ознайомлення з поняттям «пропедевтика», «основи композиції» і вивчення специфіки цих предметів; б) отримання навичок, що розкривають основні закономірності композиції; в) вивчення композиційних елементів формоутворення; г) вивчення засобів композиції і отримання навичок в застосуванні на практиці; д) вивчення закономірностей композиції і отримання навичок в застосуванні їх на практиці; е) вивчення прийомів гармонізації композиції і отримання навичок в застосуванні їх на практиці; ж) вивчення специфіки графічного виконання композиції і підвищення культури зображення; з) виховання і розвиток естетичного смаку.

3. Результати навчання:

- розуміти поняття «пропедевтика», «основи композиції» і володіння специфікою цих предметів;
- оволодіння навичками, що розкривають основні закономірності композиції;
- знання композиційних елементів формоутворення;
- оволодіння засобами композиції і навичками їх застосування на практиці;
- знання закономірностей композиції і отримання навичок в застосуванні їх на практиці;
- оволодіння базовими прийомів гармонізації композиції і навичками застосування їх на практиці;
- знання специфіки графічного виконання композиції і підвищення культури зображення;
- розвинутий естетичний смак.

4. Структура курсу.

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	45
	Основні елементи композиції. Композиція графічного поля. Взаємодії точки і поля. Контрастне, нюансне і тотожне співвідношення точок на площині. Правило угруповань. Створення композиції на площині листа з заданої кількості фігур. Взаємодія точки і поля.	3
	Основні елементи композиції. Точка. Визначення поняття «точка». Можливості побудови композиції з використанням точки. Зображення, побудовані в техніці «піко».	2
	Основні елементи композиції. Лінія. Характер ліній та їх образно-емоційна і функціональне навантаження. Взаємодія ліній площині і простору. Побудова ліній «не відриваючи руки».	3
	Основні елементи композиції. Пляма. Образність плями в залежності від характеру ліній, що утворюють це пляма. Характеристики, що відрізняють плями один від одного.	3
	Основні елементи композиції. Штрих. Способи створення штриха. Емоційне забарвлення штриха. Штрих в роботі відомих художників і дизайнерів. Взаємодія штриха, лінії, точки і плями.	3
	Основні елементи композиції. Колір. Теорія кольору. Колір як засіб композиції костюма. Хроматичні і ахроматичні кольори. Розтяжка кольору. Тіньовий ряд кольору. Характеристика кольору: колірний тон, насиченість, світлова, колірна гамма. Гармонія колірного кола. Нитка компонентів гармонії. Категорії кольору. Семантика кольору. Систематизація кольору.	3
	Закони композиції. Динаміка і статика. Визначення поняття «статика», «динаміка». Значення статичності і динаміки в композиції. Способи вираження динаміки і статичності.	3
	Закони композиції. Закон цілісності. Узгодження елементів форм за принципом контрасту, нюансу і подоби.	3
	Закони композиції. Закон симетрії. Види симетрії і асиметрії. Статичність і динамічність композиції в залежності від її симетричності.	3
	Закони композиції. Закон пропорцій. Визначення поняття «пропорції». Прості і складні пропорції.	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Закони композиції. Закон ритму. Поняття ритму. Види ритму. Метр - окремий випадок ритму. Складний метричний ряд і його види. Визначення поняття «темп».	3
	Закони композиції. Закон композиційного центру. Поняття композиційного центру. Принципи виділення композиційного центру.	3
	Простір. Простір і об'єкт. Об'єкти з просторовою організацією. Взаємодія ліній, площини і простору. Правило угруповань з просторовою організацією. Взаємодія зображення і простору	3
	Простір. Простір і форма. Форма як об'ємно-просторова характеристика предмета. Графічна формалізація і вираз властивостей. Власні властивості форми (геометричний вид, величина, конструкція, маса, пластичність). Силует - плоскостний вираз форми. Варіанти силуетних форм.	3
	Простір. Зорові ілюзії в композиції. Ілюзії переоцінки вертикалі. Ілюзії переоцінки гострого кута. Ілюзії заповненого простору. Ілюзії контрасту. Ілюзії підрівнювання. Ілюзії просторовості. Ілюзії психологічного відволікання	2
	Простір. Аналіз об'єктів. Виявлення принципів створення конкретних композицій.	3
	Лабораторні роботи	45
	Основні елементи композиції. Точка. лінія	7
	Основні елементи композиції. Пляма. Штрих. Колір	7
	Закони композиції. Динаміка і статика	6
	Закони композиції. Закон цілісності. закон симетрії	6
	Закони композиції. Закон пропорцій. Закон ритму. Закон композиційного центру.	6
	Простір. Простір і об'єкт. Простір і форма. Зорові ілюзії в композиції	7
	Простір. Використання законів композиції в різних об'єктах	6
	РАЗОМ	90

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення.

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365. Електронна версія комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни. Програмне забезпечення: ОС Windows, MS Office, Autodesk Inventor, Fusion 360. Мультимедійне обладнання, 3D-принтер, дистанційна платформа MOODLE.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення студентів за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Сума балів за навчальні досягнення студента	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
75-89	добре

60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Студенти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Лабораторна частина		Бонус	Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні		
66	30	20	4	100

Підсумковий контроль відбувається у формі тестування із варіативними білетами на онлайн платформі університету.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи:

Підсумкові результати навчання складаються із результатів тестування на базі онлайн системи університету. Градація шкали тестування здійснюється по 100 бальній системі.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування команди у MS TEAMS, перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Інформаційні системи і технології у інженерії» (www.do.nmu.org.ua)

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в MS TEAMS.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять.

Для студентів денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, студентська мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Бонуси.

7.6.1. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6.2. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії студентам буде запропоновано заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Кристалографія і фізика твердого тіла». Студенти додатково отримують 4 бали.

8 Рекомендовані джерела інформації

1. Ковешникова Н.А. Історія дизайну: навч. Посібн. /Н.А. Ковешникова. 2-е вид., К.: Вид-во «Омега-Л», 2012 р. – 256с.: іл. (Підручник).
2. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції: навч. посібн., К.: ЛПРА-К, 2022 р. – 238 с.
3. Іванов С. А. Основи композиції, К.: Вид-во «СВІТ», 2013 р. – 232 с.
4. Денисенко С. М. Основи композиції і проектної графіки: навч. Посібник, К.: НАУ, 2021 р. – 52 с.
5. Костенко Т.В. Основи композицій та тримірного формоутворення. Навчально-методичний посібник. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 256 с.
6. Дерек Бразелл, Джо Девіс. Як зрозуміти ілюстрацію. — К.: ArtHuss, 2019. – 208 с.
7. Galer, Mark Photography foundations for art & design Amsterdam [etc] : Elsevier : Focal Press, 2004.
Гевін Емброуз, Ніл Леонард Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей. – К: ArtHuss, 2019. – 240 с.